EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 05 24
COM(2023) 609 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Ispanijos 2023 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2023 m. Ispanijos stabilumo programos

{SWD(2023) 609 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Ispanijos 2023 m. nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2023 m. Ispanijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo[2], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241[3], kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė. Pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. ES finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos semestro prioritetus Priemonė prisideda prie ekonomikos bei socialinio atsigavimo ir tvarių reformų ir investicijų, kuriomis siekiama visų pirma skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir didinti valstybių narių ekonomikos atsparumą, įgyvendinimo. Ji taip pat padeda stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu, gerinti teritorinę sanglaudą ES ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą. 2022 m. birželio 30 d., laikantis Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalies, atnaujintas pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę kiekvienai valstybei narei skiriamas didžiausias finansinis įnašas;

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.

2 OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

3 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

(2) 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija priėmė 2023 m. metinę tvaraus augimo apžvalgą[4], kuria pradedamas 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2023 m. kovo 23 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino apžvalgoje, grindžiamoje keturiais konkurencingo tvarumo aspektais, išdėstytus prioritetus. 2022 m. lapkričio 22 d. Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 taip pat priėmė 2023 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Ispanija nurodyta kaip viena iš valstybių narių, kuriose gali būti susidaręs disbalansas arba gali kilti jo susidarymo rizika ir dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Tą pačią dieną Komisija priėmė nuomonę dėl Ispanijos 2023 m. biudžeto plano projekto. Be to, Komisija priėmė Rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos (ją Taryba priėmė 2023 m. gegužės 16 d.) ir Pasiūlymą dėl 2023 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas (ją Taryba priėmė 2023 m. kovo 13 d.);

(3) nors ES šalių ekonomika nepaprastai atspari, geopolitinės aplinkybės ir toliau daro neigiamą poveikį. Kadangi ES tvirtai remia Ukrainą, ES ekonominės ir socialinės politikos darbotvarkėje daugiausia dėmesio skiriama, viena vertus, priemonėms, kuriomis trumpuoju laikotarpiu mažinamas neigiamas sukrėtimų energetikos srityje poveikis tiek pažeidžiamiems namų ūkiams, tiek įmonėms, ir, kita vertus, tolesnėms pastangoms vidutiniu laikotarpiu įgyvendinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, remti tvarų ir integracinį augimą, apsaugoti makroekonominį stabilumą ir didinti atsparumą. Joje taip pat daug dėmesio skiriama ES konkurencingumo ir našumo didinimui;

(4) 2023 m. vasario 1 d. Komisija paskelbė komunikatą „Žaliojo kurso pramonės planas poveikio klimatui neutralizavimo amžiui“[5], kuriuo siekiama didinti neutralaus poveikio klimatui ES pramonės konkurencingumą ir remti greitą perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos. Planas papildo pagal Europos žaliojo kurso komunikatą ir planą „REPowerEU“ dedamas pastangas. Juo siekiama sukurti palankesnę aplinką, kurioje būtų plėtojami ES poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir produktų gamybos pajėgumai, kurių reikia ES plataus užmojo klimato srities tikslams pasiekti, taip pat užtikrinama prieiga prie atitinkamų svarbiausiųjų žaliavų, be kita ko, įvairinant tiekimo šaltinius, tinkamai naudojant geologinius išteklius valstybėse narėse ir perdirbant kuo daugiau žaliavų. Planas grindžiamas keturiais ramsčiais: nuspėjama ir supaprastinta reglamentavimo aplinka, galimybėmis sparčiau gauti finansavimą, įgūdžių stiprinimu ir atvira prekyba siekiant atsparių tiekimo grandinių. 2023 m. kovo 16 d. Komisija taip pat paskelbė komunikatą „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“[6], kuriame dėmesys sutelktas į devynis vienas kitą stiprinančius veiksnius ir tikslą sukurti augimą skatinančią reglamentavimo sistemą. Jame nustatyti politikos prioritetai, kuriais, siekiant ilgalaikio ES ir jos valstybių narių konkurencingumo, skatinama aktyviai vykdyti struktūrinius patobulinimus, tinkamai orientuotas investicijas ir reglamentavimo priemones. Toliau pateikiamos rekomendacijos padeda šiuos prioritetus įgyvendinti;

(5) 2023 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau kinta atsižvelgiant į Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės įgyvendinimą. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu visiškai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, nes jais

[4] COM(2022) 780 *final*.
[5] COM(2023) 62 *final*.
[6] COM(2023) 168 *final*.

atsižvelgiama į visas atitinkamas per kelerius pastaruosius metus konkrečioms šalims pateiktas rekomendacijas arba didelę jų dalį. 2019, 2020 ir 2022 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra tiek pat svarbios ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planams, kurie peržiūrėti, atnaujinti arba iš dalies pakeisti pagal Reglamento (ES) 2021/241 14, 18 ir 21 straipsnius;

(6) 2023 m. vasario 27 d. priimtu reglamentu „REPowerEU“[7] siekiama greitai laipsniškai panaikinti ES priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Taip bus prisidėta prie ES energetinio saugumo ir jos energijos šaltinių įvairinimo, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. Reglamentu valstybėms narėms suteikiama galimybė į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus. Jos taip pat padės didinti neutralaus poveikio klimatui ES pramonės konkurencingumą, kaip nurodyta Žaliojo kurso pramonės plane poveikio klimatui neutralizavimo amžiui, ir atsižvelgti į 2022 m. ir, kai taikytina, 2023 m. konkrečioms valstybėms narėms pateiktas su energetika susijusias rekomendacijas. Reglamentu „REPowerEU“ nustatoma naujos kategorijos negrąžintina finansinė parama, kurią valstybės narės gali gauti, kad galėtų finansuoti naujas su energetika susijusias reformas ir investicijas, numatytas jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose;

(7) 2023 m. kovo 8 d. Komisija priėmė komunikatą, kuriame pateikė 2024 m. fiskalinės politikos gaires. Juo siekiama padėti valstybėms narėms parengti stabilumo ir konvergencijos programas ir taip sustiprinti politikos koordinavimą[8]. Komisija priminė, kad Stabilumo ir augimo pakte nustatytos bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos taikymas baigsis 2023 m. pabaigoje. Ji paragino 2023–2024 m. vykdyti fiskalinę politiką, kuria užtikrinamas vidutinio laikotarpio skolos tvarumas ir tvariai didinamas potencialus augimas. Valstybės narės paragintos 2023 m. stabilumo ir konvergencijos programose nustatyti, kaip jų fiskaliniais planais bus užtikrinta, kad vidutiniu laikotarpiu būtų laikomasi 3 % BVP deficito pamatinės vertės ir kad skola būtų patikimai bei nuolat mažinama arba išliktų apdairaus lygio. Komisija paragino valstybes nares laipsniškai nutraukti nacionalines fiskalines priemones, nustatytas siekiant apsaugoti namų ūkius ir įmones nuo energijos kainų šuolio, pradedant nuo mažiausiai tikslingų priemonių. Ji nurodė, kad jei dėl atsinaujinusio su energijos kainomis susijusio spaudimo reikėtų pratęsti paramos priemonių taikymą, valstybės narės tokias priemones pažeidžiamiems namų ūkiams ir įmonėms turėtų taikyti daug tikslingiau nei anksčiau. Komisija pasiūlė fiskalines rekomendacijas kiekybiškai įvertinti, diferencijuoti ir suformuluoti remiantis grynosiomis pirminėmis išlaidomis, kaip pasiūlyta jos komunikate dėl ES ekonomikos valdymo sistemos reformos gairių[9]. Ji rekomendavo, kad visos valstybės narės ir ateityje išsaugotų nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas ir užtikrintų veiksmingą Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų ES fondų lėšų panaudojimą, ypač atsižvelgdamos į žaliosios bei skaitmeninės pertvarkos ir atsparumo didinimo tikslus. Komisija nurodė, kad, laikydamasi galiojančių teisinių nuostatų ir remdamasi 2023 m.

---

7 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1).

8 COM(2023) 141 *final*.

9 COM(2022) 583 *final*.

galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas perviršinio deficito procedūras;

(8) 2023 m. balandžio 26 d. Komisija pristatė pasiūlymus dėl teisės aktų, kuriais įgyvendinama visapusiška ES ekonomikos valdymo taisyklių reforma. Pagrindinis pasiūlymų tikslas – stiprinti valstybės skolos tvarumą ir skatinti tvarų bei integracinį ekonomikos augimą visose valstybėse narėse įgyvendinant reformas ir investuojant. Pasiūlymais siekiama valstybėms narėms suteikti daugiau kontrolės rengiant jų vidutinio laikotarpio planus, kartu nustatant griežtesnę vykdymo užtikrinimo tvarką siekiant užtikrinti, kad valstybės narės vykdytų vidutinio laikotarpio fiskaliniuose struktūriniuose planuose prisiimtus įsipareigojimus. Teisėkūros darbą siekiama užbaigti 2023 m.;

(9) 2021 m. balandžio 30 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Ispanija Komisijai pateikė nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną įvertino vadovaudamasi to reglamento V priede pateiktomis vertinimo gairėmis. 2021 m. liepos 13 d. Taryba priėmė Sprendimą dėl Ispanijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo[10]. Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimto sprendimo, kad Ispanija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tarpinės ir siektinos reikšmės pasiektos patenkinamai, ankstesniosios turi likti nepanaikintos;

(10) 2023 m. balandžio 28 d. Ispanija pateikė 2023 m. nacionalinę reformų programą, o 2023 m. balandžio 28 d. pagal Reglamento (EB) Nr. 1466/97 4 straipsnio 1 dalį – 2023 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į jų tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos kartu. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį, 2023 m. nacionalinė reformų programa taip pat atspindi Ispanijos du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos siekiant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano tikslų, ataskaitas;

(11) 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė 2023 m. Ispanijos ataskaitą[11]. Joje įvertinta pažanga, Ispanijos padaryta įgyvendinant atitinkamas 2019–2022 m. Tarybos priimtas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip Ispanija įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodytos spragos, palyginti su tais uždaviniais, kurie ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane sprendžiami tik iš dalies arba nesprendžiami, taip pat nauji ir kylantys uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Ispanijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant ES pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo mažinimo srityse, taip pat JT darnaus vystymosi tikslų;

(12) pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį Komisija atliko nuodugnią Ispanijos apžvalgą ir 2023 m. gegužės 24 d. paskelbė jos rezultatus[12]. Ji padarė išvadą, kad Ispanijoje yra susidaręs makroekonominis disbalansas. Visų pirma su didele privačiojo sektoriaus, valdžios sektoriaus ir išorės skola susijęs pažeidžiamumas, turintis

---

10 2021 m. liepos 13 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Ispanijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (ST 10150/21; ST 10150/21 ADD 1; ST 10150/21 ADD 1 REV 1; ST 10150/21 ADD 1 REV 2; ST 10150/21 COR 1).

11 SWD(2023) 609 *final*.

12 SWD(2023) 632 *final*.

tarpvalstybinės svarbos, mažėja, tačiau išlieka. Išorės skolos, ypač privačiojo sektoriaus skolos santykis per antrąjį dešimtmetį mažėjo, o po laikino veiklos sustabdymo 2020 m. vėl pradėjo mažėti 2021 m. ir numatoma, kad ir toliau mažės dėl ekonomikos augimo. Tačiau šių rodiklių lygis vis dar yra aukštas. Išorės pozicijai teigiamos įtakos turėjo jau dešimtmetį perteklinė einamoji sąskaita, net jei pastaruoju metu ji sumažėjo dėl pandemijos poveikio turizmo eksportui ir didesnių energijos kainų 2022 m. Valdžios sektoriaus skola tebėra didelė. 2022 m. ji vėl ėmė mažėti, kaip prieš pandemiją, kai dėl spartaus nominaliojo BVP augimo padėtis gerėjo, tačiau vis dar viršija prieš pandemiją buvusį lygį. Prognozuojama, kad 2023 ir 2024 m. šis mažėjimas vyks lėčiau ir bus grindžiamas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytomis politikos priemonėmis. Finansų sistema pasirodė esanti atspari pastarojo meto sukrėtimams, kuriuos sukėlė pandemija ir energetikos krizė. Nedarbas vėl mažėja, tačiau jis vis dar yra didelis, o pažeidžiamumas išlieka, įskaitant labai didelį ilgalaikį ir jaunimo nedarbą. Galima rizika, turinti įtakos tolesniam pažeidžiamumo mažėjimui, daugiausia susijusi su finansinių sąlygų griežtinimo poveikiu namų ūkių ir įmonių finansinei būklei, taip pat valdžios sektoriaus skolos tvarumui vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, atsižvelgiant į dabartines rinkos sąlygas ir visuomenės senėjimą. Padaryta politikos įgyvendinimo pažanga, o tolesnis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimas turėtų užtikrinti papildomą pažangą;

(13) remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis[13], Ispanijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 6,9 % BVP 2021 m. iki 4,8 % 2022 m., o valdžios sektoriaus skola sumažėjo nuo 118,3 % BVP 2021 m. pabaigoje iki 113,2 % 2022 m. pabaigoje; 2023 m. gegužės 24 d. Komisija paskelbė pranešimą pagal SESV 126 straipsnio 3 dalį[14]. Šiame pranešime aptarta Ispanijos biudžeto būklė, nes šalies valdžios sektoriaus deficitas 2022 m. viršijo Sutartyje nustatytą 3 % BVP pamatinę vertę. Pranešime padaryta išvada, kad deficito kriterijus nėra įvykdytas. Vadovaudamasi 2023 m. kovo 8 d. komunikatu[15], Komisija 2023 m. pavasarį nesiūlė pradėti naujų perviršinio deficito procedūrų; savo ruožtu Komisija konstatavo, kad, remdamasi 2023 m. galutiniais duomenimis, 2024 m. pavasarį ji Tarybai pasiūlys pradėti deficito kriterijumi grindžiamas perviršinio deficito procedūras. Ispanija turėtų į tai atsižvelgti vykdydama savo 2023 m. biudžetą ir rengdama 2024 m. biudžeto plano projektą;

(14) valdžios sektoriaus balansui poveikį padarė fiskalinės politikos priemonės, priimtos siekiant sušvelninti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį. 2022 m. tokios pajamas mažinančios priemonės apėmė elektros energijai ir dujoms taikomo PVM sumažinimą, specialaus elektros energijos mokesčio sumažinimą ir elektros energijos gamybos vertės mokesčio taikymo sustabdymą, o tokios išlaidas didinančios priemonės apėmė bendrąją 20 centų už litrą nuolaidą transporto priemonių degalams, namų ūkių ir energijai imlių pramonės sektorių pajamų rėmimą, didesnes išmokas pagal socialinius elektros energijos kuponus ir kainų nuolaidas už naudojimąsi viešuoju transportu. Komisijos vertinimu, 2022 m. šių priemonių grynosios biudžeto išlaidos sudarė 1,6 % BVP. Be to, apskaičiuotos COVID-19 laikinų neatidėliotinų priemonių išlaidos 2022 m. sumažėjo iki 0,5 % BVP, palyginti su 3,1 % 2021 m.;

---

13 „Eurostat-Euro Indicators“ 47/2023, 2023 04 21.

14 COM(2023) 631 *final*, 2023 5 24.

15 COM(2023) 141 *final*, 2023 3 8.

(15) 2021 m. birželio 18 d. Taryba rekomendavo Ispanijai[16] 2022 m. pasinaudoti Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemone papildomoms investicijoms, kuriomis remiamas ekonomikos atsigavimas, finansuoti, kartu vykdant apdairią fiskalinę politiką. Be to, Ispanija turėtų išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas. Taryba taip pat rekomendavo Ispanijai riboti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą;

(16) remiantis Komisijos skaičiavimais, 2022 m. fiskalinės politikos kryptis[17] buvo remiamojo pobūdžio, t. y. −2,5 % BVP. Ispanija toliau rėmė ekonomikos atsigavimą vykdydama pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę finansuotinas investicijas, kaip rekomendavo Taryba. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2022 m. sudarė 1,1 % BVP (2021 m. – 1,2 %). Nacionalinėmis lėšomis finansuojamos investicijos fiskalinės politikos krypčiai turės 0,3 procentinio punkto skatinamąjį poveikį[18]. Todėl Ispanija išlaikė nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas, kaip rekomendavo Taryba. Be to, nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo skatinamasis poveikis fiskalinės politikos krypčiai sudarė 2,7 procentinio punkto. Šis reikšmingas skatinamasis poveikis apėmė priemonių, kuriomis siekta sumažinti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį (1,5 % BVP papildomos grynosios biudžeto išlaidos), papildomą poveikį. Be to, didesnės išlaidos tarpiniam vartojimui ir socialiniams pervedimams natūra taip pat prisidėjo prie grynųjų pirminių einamųjų išlaidų augimo. Reikšmingas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų skatinamasis poveikis buvo tik iš dalies susijęs su priemonėmis, kuriomis siekiama mažinti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį. Todėl Ispanija nepakankamai apribojo nacionalinėmis lėšomis finansuojamų einamųjų išlaidų augimą;

(17) makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos stabilumo programoje pateiktos biudžeto projekcijos, 2023 m. yra realistiškas, o vėlesniais metais – optimistinis. Vyriausybė prognozuoja, kad realusis BVP 2023 m. išaugs 2,1 %, o 2024 m. – 2,4 %. Tuo tarpu Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. realiojo BVP augimas bus šiek tiek mažesnis – 1,9 %, o 2024 m. – 2,0 %, daugiausia dėl mažesnio numatomo privačiojo vartojimo poveikio tiek 2023, tiek 2024 m., taip pat dėl nuosaikesnio investicijų augimo 2024 m.;

(18) 2023 m. stabilumo programoje vyriausybė numato, kad 2023 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 3,9 % BVP. Sumažėjimas 2023 m. daugiausia susijęs su mažesnėmis, palyginti su 2022 m., priemonių, kurių imtasi reaguojant į padidėjusias energijos kainas, išlaidomis. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP sumažės nuo 113,2 % 2022 m. pabaigoje iki 111,9 % 2023 m. pabaigoje. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. valdžios

---

16 2021 m. birželio 18 d. Tarybos rekomendacija, kurioje pateikiama Tarybos nuomonė dėl 2021 m. Ispanijos stabilumo programos, OL C 304, 2021 7 29, p. 38.

17 Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip pirminių išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones), išskyrus su COVID-19 krize susijusias laikinas neatidėliotinas priemones, bet įskaitant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų ES fondų negrąžintina parama (dotacijomis) finansuojamas išlaidas, pokytis, palyginti su vidutinio laikotarpio potencialiu augimu. Daugiau informacijos pateikta fiskalinės statistikos lentelių 1 langelyje.

18 Dėl laipsniško prisitaikymo prie iki pandemijos buvusio lygio, kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turėjo 0,3 procentinio punkto BVP stabdomąjį poveikį.

sektoriaus deficitas bus 4,1 % BVP. Tai atitinka stabilumo programoje numatomą deficitą. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP mažesnis: 110,6 % 2023 m. pabaigoje dėl mažesnio atsargų ir srautų koregavimo;

(19) numatoma, kad 2023 m. valdžios sektoriaus balansui poveikį toliau darys priemonės, priimtos siekiant sušvelninti ekonominį ir socialinį energijos kainų kilimo poveikį. Jas sudaro priemonės, kurių taikymas pratęstas nuo 2022 m. (visų pirma, elektros energijai ir dujoms taikomo PVM sumažinimas, specialaus elektros energijos mokesčio sumažinimas, elektros energijos gamybos vertės mokesčio taikymo sustabdymas, namų ūkių ir energijai imlių pramonės sektorių pajamų rėmimas, didesnės išmokos pagal socialinius elektros energijos kuponus ir kainų nuolaidos už naudojimąsi viešuoju transportu) ir naujos priemonės, pavyzdžiui, 20 centų už litrą nuolaida transporto priemonių degalams dabar skirta kelių ir jūrų transporto bei žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriams, ir vienkartinė 200 EUR subsidija mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams. Šių priemonių išlaidas iš dalies kompensuoja mokestis, taikomas nenumatytam didelių energijos tiekėjų pelnui. Atsižvelgiant į šias pajamas, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad paramos priemonių grynosios biudžeto išlaidos 2023 m. sudarys 0,6 % BVP[19]. Neatrodo, kad dauguma 2023 m. priemonių būtų orientuotos į labiausiai pažeidžiamus namų ūkius ar įmones, ir dauguma jų ne visiškai išsaugomas kainos signalas mažinti energijos poreikį ir didinti energijos vartojimo efektyvumą. Todėl Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje apskaičiuota, kad tikslinių paramos priemonių, į kurias reikia atsižvelgti vertinant, kaip laikomasi 2023 m. rekomendacijos, suma 2023 m. sudarys 0,2 % BVP (palyginti su 0,5 % BVP 2022 m.). Galiausiai tikimasi, kad 2023 m. valdžios sektoriaus balansui bus naudingas laipsniškas 0,5 % BVP vertės COVID-19 laikinų neatidėliotinų priemonių panaikinimas;

(20) 2022 m. liepos 12 d. Taryba rekomendavo[20] Ispanijai 2023 m. užtikrinti apdairią fiskalinę politiką, visų pirma ribojant nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimą, kad jis neviršytų vidutinio laikotarpio potencialios gamybos apimties augimo[21], atsižvelgiant į tolesnę laikiną ir tikslinę paramą namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių, ir iš Ukrainos bėgantiems žmonėms. Be to, Ispanija turėtų būti pasirengusi pritaikyti dabartines išlaidas prie kintančios situacijos. Ispanijai taip pat rekomenduota didinti viešąsias investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat į energetinį saugumą atsižvelgiant į iniciatyvą „REPowerEU“, be kita ko, naudojantis Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų Sąjungos fondų lėšomis;

(21) Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2023 m. fiskalinė politika bus skatinamoji (−0,3 % BVP). Prieš tai, 2022 m., fiskalinė politika buvo skatinamoji (−2,5 % BVP). Nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus diskrecines pajamų priemones) augimo poveikis fiskalinės politikos krypčiai 2023 m. turėtų būti iš esmės neutralus – 0,2 % BVP. Todėl prognozuojamas nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų augimas atitinka

---

19 Šis skaičius rodo tų priemonių, įskaitant einamųjų pajamų ir išlaidų, taip pat atitinkamais atvejais – kapitalo išlaidų priemones, poveikį metiniam biudžetui.

20 2022 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacija dėl Ispanijos nacionalinės reformų programos su Tarybos nuomone dėl 2022 m. Ispanijos stabilumo programos, OL C 334, 2022 9 1, p. 70.

21 Remiantis Komisijos 2023 m. pavasario prognoze, numatoma, kad Ispanijos vidutinio laikotarpio (10 metų) potencialios gamybos apimties augimo vidurkis nominaliąja verte bus 5,5 %.

Tarybos rekomendaciją. Prognozuojamą nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų iš esmės neutralų poveikį daugiausia lemia sumažėjusios (tikslinės ir netikslinės) paramos priemonių grynosios išlaidos (1,0 % BVP) namų ūkiams ir įmonėms, kurie labiausiai pažeidžiami dėl energijos kainų šuolių. Pagrindiniai nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių einamųjų išlaidų (atėmus naujas pajamų priemones) augimo veiksniai yra socialinių pervedimų padidėjimas, kurį lemia tolesnis pensijų susiejimas su ankstesne infliacija, ir didesnės išlaidos tarpiniam vartojimui. Numatoma, kad Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2023 m. sudarys 1,6 % BVP, o nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų skatinamasis poveikis fiskalinės politikos krypčiai turėtų sudaryti 0,1 procentinio punkto[22]; Todėl Ispanija planuoja finansuoti papildomas investicijas pasinaudodama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų ES fondų lėšomis, taip pat, kaip numatoma, išlaikys nacionalinėmis lėšomis finansuojamas investicijas[23]. Tai apima investicijas į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, taip pat į energetinį saugumą, kaip antai sustiprinta pramonės politikos priemonė „España 2030“, būstų rekonstrukcijos ir miestų atnaujinimo planas ar kibernetinio saugumo ir 5G ryšio sritims skirta paskata, kurios finansuojamos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir kitų ES fondų lėšomis;

(22) stabilumo programoje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 3,0 % BVP. 2024 m. sumažėjimas taip pat atspindi energijos priemonių laipsnišką panaikinimą. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP 2024 m. pabaigoje sumažės iki 109,1 %. Remiantis iki galutinio prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas sudarys 3,3 % BVP. Tai atitinka programoje numatomą deficitą. Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatomas valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP panašus: 109,1 % 2024 m. pabaigoje;

(23) stabilumo programoje numatyta 2024 m. laipsniškai panaikinti energijos paramos priemones, išskyrus mokestį, taikomą nenumatytam energetikos įmonių pelnui. Komisija taip pat daro prielaidą, kad 2024 m. bus laipsniškai panaikintos beveik visos energijos paramos priemonės (grynosios pajamos 2024 m. sudarys 0,1 % BVP). Šie įverčiai priklauso nuo prielaidos, kad energijos kainos vėl nedidės;

(24) Tarybos reglamente (EB) Nr. 1466/97 raginama siekti metinio struktūrinio biudžeto balanso pagerėjimo siekiant vidutinio laikotarpio tikslo, etalonu nustatant 0,5 % BVP pagerėjimą[24]. Atsižvelgiant į fiskalinio tvarumo aspektus[25] ir poreikį sumažinti deficitą

---

22 Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,2 procentinio punkto BVP stabdomąjį poveikį.

23 Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijomis ir kitų ES fondų lėšomis finansuojamos išlaidos 2023 m. sudarė 1,6 % BVP, o nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų poveikis fiskalinės politikos krypčiai buvo skatinamasis – 0,2 procentinio punkto. Numatoma, kad kitos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos kapitalo išlaidos turės 0,2 procentinio punkto BVP stabdomąjį poveikį.

24 Plg. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnį, kuriame taip pat reikalaujama, kad valstybėms narėms, kurių valdžios sektoriaus skola viršija 60 % BVP arba kuriose yra didesnė skolos tvarumo rizika, taikomas didesnis nei 0,5 % BVP koregavimas.

25 Komisija apskaičiavo, kad Ispanijos struktūrinio pirminio balanso, kaip BVP dalies, vidutinis metinis padidėjimas turėtų būti 0,6 procentinio punkto, kad būtų galima patikimai sumažinti skolą arba užtikrinti, kad vidutiniu laikotarpiu valdžios sektoriaus skola išliktų apdairaus lygio. Šis įvertis pagrįstas

iki mažesnės nei 3 % BVP pamatinės vertės, 2024 m. būtų tikslinga pagerinti struktūrinį balansą bent 0,7 % BVP. Siekiant užtikrinti tokį pagerėjimą, grynųjų nacionalinėmis lėšomis finansuojamų pirminių išlaidų augimas[26] 2024 m. neturėtų viršyti 2,6 %, kaip nurodyta šioje rekomendacijoje.

Be to, likusios energijos paramos priemonės (Komisijos dabartiniu vertinimu, 2023 m. jos sudarys 0,6 % BVP) turėtų būti laipsniškai panaikintos, atsižvelgiant į energijos rinkos pokyčius ir pradedant nuo mažiausiai tikslinių priemonių, o susijusios sutaupytos lėšos turėtų būti naudojamos valdžios sektoriaus deficitui mažinti;

(25) darant prielaidą, kad politika nesikeis, Komisijos 2023 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2024 m. grynosios nacionalinėmis lėšomis finansuojamos pirminės išlaidos padidės 1,4 %, o tai yra mažiau nei rekomenduojamas augimo tempas;

(26) remiantis programa, viešosios investicijos (išskyrus investicijas, finansuojamas pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę) turėtų sumažėti nuo 2,7 % BVP 2023 m. iki 2,6 % BVP 2024 m. Programoje nurodomos reformos ir investicijos, kuriomis tikimasi prisidėti prie fiskalinio tvarumo ir tvaraus bei integracinio augimo. Jos apima nuolatinę sistemą, kuria užtikrinama geresnė viešųjų išlaidų kokybė, priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią mokestiniam sukčiavimui ir mokesčių slėpimui ir su jais kovoti, ir mokesčių sistemos reformą, siekiant padaryti ją įtraukesne, tvaresne ir pajėgia skatinti vidutinės trukmės ir ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą; šios priemonės taip pat įtrauktos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą.

(27) stabilumo programoje išdėstyta vidutinio laikotarpio fiskalinė kryptis iki 2026 m. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas palaipsniui sumažės iki 2,7 % BVP 2025 m. ir iki 2,5 % 2026 m. Todėl planuojama, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas sumažės ir nesieks 3 % BVP. Programoje numatoma, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP sumažės nuo 109,1 % 2024 m. pabaigoje iki 106,8 % iki 2026 m. pabaigos;

(28) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos iki 2026 m. Ispanija gerokai pasistūmėjo įgyvendindama savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Ispanija pateikė tris mokėjimo prašymus, atitinkančius 121 plano tarpinę ir siektiną reikšmę, o bendra išmoka siekė 28 000 000 000 EUR. Nors Ispanija yra viena iš valstybių narių, labiausiai pažengusių įgyvendinant planą, dabar ji tikisi jį peržiūrėti ir padidinti daugiau nei dvigubai. Kartu turėtų būti užtikrinti pakankami administraciniai gebėjimai, kad būtų galima veiksmingai ir efektyviai įsisavinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo ir kitas turimas ES ir nacionalines lėšas. Visų pirma Ispanija pareiškė ketinanti prašyti paskolų ir pasinaudos didesne Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės dotacijų suma. Į peržiūrėtą planą taip pat bus įtrauktas skyrius „REPowerEU“, kuris bent iš dalies bus finansuojamas papildomomis „REPowerEU“ dotacijomis. Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą greitai įtraukus naują skyrių „REPowerEU“ bus sudarytos

---

Komisijos 2022 m. rudens prognoze. Šio įverčio atskaitos taškas buvo prognozuojamas 2024 m. valdžios sektoriaus deficitas ir skola, darant prielaidą, kad 2024 m. bus panaikintos energijos paramos priemonės.

[26] Grynosios pirminės išlaidos apibrėžiamos kaip nacionalinėmis lėšomis finansuojamos išlaidos, atėmus diskrecines pajamų priemones ir neįskaitant palūkanų išlaidų bei ciklinio nedarbo išlaidų.

sąlygos finansuoti papildomas reformas ir investicijas, kuriomis remiamas Ispanijos strateginių tikslų energetikos ir žaliosios pertvarkos srityse įgyvendinimas. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 14 straipsnio 6 dalį 2023 m. kovo 28 d. Ispanija pareiškė ketinanti prašyti 84 000 000 000 EUR papildomos paskolos paramos pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę. Siekiant sėkmingai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, taip pat kitą už plane numatytąją platesnę ekonominę ir užimtumo politiką, kad būtų užtikrinta plati atsakomybė už bendrą politinę darbotvarkę, tebėra svarbus sistemingas ir veiksmingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

(29) 2022 m. Komisija patvirtino visus Ispanijos sanglaudos politikos programavimo dokumentus. Kad Ispanijoje būtų įgyvendinama žalioji ir skaitmeninė pertvarka, didinamas ekonominis ir socialinis atsparumas, taip pat vyktų darnus teritorinis vystymasis, labai svarbu sanglaudos politikos programas įgyvendinti sparčiai, užtikrinant papildomumą ir sinergiją su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, įskaitant skyrių „REPowerEU“;

(30) be ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų ekonominių ir socialinių uždavinių, Ispanija susiduria su keliais papildomais uždaviniais, susijusiais su žaliąja pertvarka, energetikos tinklų jungtimis, socialiniu ir įperkamu aukšto energinio efektyvumo būstu;

(31) nepaisant to, kad Ispanija nėra dideliu mastu tiesiogiai priklausoma nuo Rusijos iškastinio kuro, 2022 m. išaugusios energijos kainos rodo, kad Ispanijai reikia sparčiau pereiti prie švarios energijos. Ispanija daro pažangą naudodama atsinaujinančiuosius energijos išteklius ir yra viena iš valstybių narių, kurių įrengtoji vėjo ir saulės energijos galia yra didžiausia – apie 49,8 GW. Tačiau, remiantis 55 % tikslo priemonių rinkinio prognozėmis, Ispanija turėtų siekti iki 2030 m. įrengti 67 GW vėjo energijos ir 35 GW saulės energijos galios. Tam tikri leidimų išdavimo procedūrų patobulinimai, visų pirma susiję su pasigamintos energijos vartojimu, padėjo šaliai toliau daryti pažangą diegiant šias technologijas. Tačiau Ispanijoje vis dar yra daug neišnagrinėtų paraiškų dėl naujų atsinaujinančiosios energijos jėgainių. Tinklo pajėgumo apribojimai riboja tolesnį atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimą į elektros tinklą. Ispanija yra viena iš šalių, kurioje išmanieji skaitikliai sudaro didžiausią dalį, tačiau reikėtų papildomų investicijų į tinklo infrastruktūrą ir kaupimo pajėgumus, kad būtų galima integruoti papildomą atsinaujinančiųjų išteklių elektros energiją. Priemonės, kuriomis būtų galima paspartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, galėtų apimti tolesnį leidimų išdavimo procedūrų supaprastinimą ir skaitmenizavimą, spartesnį tinklo pajėgumų paskirstymą projektams ir paramą valdžios institucijų darbui tvarkant leidimus, užtikrinant tinkamus įgūdžius ir personalą leidimus išduodančiose institucijose, taip pat gerinant visų valdymo lygmenų koordinavimą. Be to, Ispanijos tarpvalstybinių elektros energetikos sistemų sujungimo lygis 2022 m. (5,4 %) vis dar gerokai mažesnis už 2020 m. (10 %) ir 2030 m. (15 %) sistemų sujungimo tikslus;

(32) laikotarpiu nuo 2022 m. rugpjūčio iki 2023 m. kovo mėn. gamtinių dujų suvartojimas Ispanijoje, palyginti su dujų suvartojimo tuo pačiu laikotarpiu per ankstesnius 5 metus vidurkiu, sumažėjo 10,8 % ir viršijo siektiną sumažinimo reikšmę (7 %)[27]. Ispanija raginama didinti pastangas, kad laikinai sumažintų dujų poreikį iki 2024 m. kovo

[27] Ispanijai leista taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, todėl jos tikslas yra 7 %, o ne 15 %.

31 d.[28]. Tolesnės investicijos į efektyviai energiją vartojančius būstus padėtų sumažinti įperkamumo problemas. Didelis perkamosios galios praradimas, tvarus nuomos kainų augimas ir didesni hipotekos mokėjimai padidino įperkamumo problemas, visų pirma pažeidžiamiems namų ūkiams. Įperkamo ir socialinio būsto pasiūla tebėra ribota ir yra gerokai mažesnė už ES vidurkį. Dabartiniame Ispanijos nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatyta iki 2030 m. renovuoti 1,2 mln. gyvenamųjų pastatų, o ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas apima maždaug trečdalį jų. Papildomų efektyviai energiją vartojančių būstų statymas vietovėse, kuriose pastebimas jų stygius, o rinkos nepalankios, be kita ko, vykdant renovaciją ir elektrifikaciją, gali padėti apriboti energijos vartojimą ir spręsti žaliosios pertvarkos klausimus, taip pat remti pažeidžiamus namų ūkius. Tikslingas socialinis ir įperkamas nuomojamas būstas, teikiamas bendradarbiaujant su privačiuoju sektoriumi, gali padėti sumažinti fiskalinį poveikį;

(33) transportas tebėra labai priklausomas nuo skystojo kuro. Šiame sektoriuje išmetama didelė dalis šiltnamio efektą sukeliančių dujų, jis taip pat prisideda prie oro taršos, kuri viršija ES vidurkį. Kaimo vietovėse susirūpinimą tebekelia nepakankama infrastruktūra ir galimybės naudotis viešuoju transportu. Elektromobilumo diegimas nepakankamai išvystytas tiek pasiūlos, tiek paklausos požiūriu. Iki 2030 m. užbaigus kurti pagrindinį greitųjų geležinkelių tinklą, įskaitant tarpvalstybinį, bus paspartintas perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ir transportas taps mažiau priklausomas nuo iškastinio kuro. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytomis priemonėmis galima pertvarkyti miestų ir (arba) didmiesčių transportą ir stiprinti transeuropinį transporto tinklą, padedant skaitmenizuoti sektorių ir diegti jame naujas technologijas;

(34) kliūčių pereinant prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos kyla dėl to, kad žaliajai pertvarkai esminės svarbos turintys sektoriai, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos, diegimo ir techninės priežiūros, ir profesijų atstovai stokoja atitinkamai darbo jėgos ir įgūdžių. Siekiant sumažinti įgūdžių trūkumą ir skatinti įtrauktį į darbo rinką bei darbo jėgos perskirstymą labai svarbu turėti aukštos kokybės švietimo ir mokymo sistemas, atitinkančias kintančius darbo rinkos poreikius, ir tikslinių kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo priemonių. Siekiant pasinaudoti neišnaudota darbo jėgos pasiūla, šios priemonės turi būti prieinamos, visų pirma fiziniams asmenims ir sektoriams bei regionams, kuriuos žalioji pertvarka veikia labiausiai. Remiantis pateiktais duomenimis, 2022 m. Ispanijoje trūko kelių profesijų, kurioms reikia specialių su žaliąja pertvarka susijusių įgūdžių ar žinių, darbuotojų, pavyzdžiui, elektronikos inžinerijos technikų;

(35) atsižvelgdama į Komisijos vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2023 m. stabilumo programą, o jos nuomonė[29] atspindėta toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;

(36) atsižvelgdama į euro zonos valstybių narių ekonomikų glaudžias tarpusavio sąsajas ir kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis šių veiksmų: i) išlaikyti skolos tvarumą ir susilaikyti nuo plačiabazės paramos visuminei paklausai 2023 m., tikslingiau orientuoti fiskalines priemones, kurių imtasi didelių energijos kainų poveikiui švelninti, ir apsvarstyti tinkamus laipsniško paramos nutraukimo būdus energijos kainų spaudimui mažėjant;

[28] Tarybos reglamentas (ES) 2022/1369 ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/706.

[29] Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį ir 9 straipsnio 2 dalį.

ii) išlaikyti dideles viešąsias investicijas ir skatinti privačiąsias investicijas žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai remti; iii) remti darbo užmokesčio pokyčius, kuriais siekiama sušvelninti perkamosios galios praradimą, kartu ribojant antrinį poveikį infliacijai, toliau tobulinti aktyvią darbo rinkos politiką ir tvarkytis su įgūdžių trūkumu; iv) gerinti verslo aplinką ir užtikrinti, kad su energija susijusi parama įmonėms būtų ekonomiškai efektyvi, laikina, tikslingai nukreipta gyvybingoms įmonėms ir išlaikytų žaliosios pertvarkos paskatas; v) išsaugoti makrofinansinį stabilumą ir stebėti rizikas, o kartu tęsti darbą siekiant baigti kurti bankų sąjungą. Ispanijai skirtos 1, 2 ir 3 rekomendacijos prisideda prie pirmos, antros ir trečios euro zonai skirtų rekomendacijų įgyvendinimo;

(37) atsižvelgdama į Komisijos atliktą nuodugnią apžvalgą ir šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo 2023 m. nacionalinę reformų programą ir 2023 m. stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį atspindėtos toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje. 1 rekomendacijoje nurodyta politika padeda mažinti pažeidžiamumą, susijusį su didele valdžios sektoriaus skola. 2 rekomendacija padeda įgyvendinti 1 rekomendaciją. 1 rekomendacijoje nurodyta politika padeda tiek naikinti disbalansą, tiek pagal 36 konstatuojamąją dalį įgyvendinti euro zonai skirtas rekomendacijas,

REKOMENDUOJA Ispanijai 2023 ir 2024 m. imtis šių veiksmų:

1. Iki 2023 m. pabaigos panaikinti galiojančias energijos paramos priemones, susijusias sutaupytas lėšas panaudojant valdžios sektoriaus deficitui mažinti. Jei dėl vėl padidėjusių energijos kainų reikėtų imtis paramos priemonių, užtikrinti, kad tomis priemonėmis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ir įmones, kad jos būtų fiskaliniu požiūriu prieinamos ir išlaikytų paskatas taupyti energiją.

   Užtikrinti apdairią fiskalinę politiką: visų pirma riboti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų grynųjų pirminių išlaidų nominalų padidėjimą 2024 m., kad jis neviršytų 2,6 %.

   Išsaugoti nacionalinėmis lėšomis finansuojamas viešąsias investicijas ir užtikrinti veiksmingą EGADP dotacijų ir kitų ES fondų lėšų įsisavinimą, visų pirma siekiant skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką.

   Laikotarpiu po 2024 m. toliau vykdyti vidutinio laikotarpio fiskalinę laipsniško ir tvaraus konsolidavimo strategiją, kartu vykdant investicijas ir reformas, kuriomis skatinamas didesnis tvarus augimas, kad būtų užtikrinta apdairi vidutinio laikotarpio fiskalinė būklė.

2. Tokiu pačiu pagreičiu tolygiai įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir sparčiai užbaigti rengti skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima skubiai pradėti jį įgyvendinti. Toliau užtikrinti pakankamus administracinius gebėjimus, atsižvelgiant į planuojamą plano apimties padidėjimą. Tęsti spartų sanglaudos politikos programų įgyvendinimą, glaudžiai jį derinant su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu bei naudojantis jų sąveika.

3. Mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. Spartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, be kita ko, toliau paprastinant ir skaitmenizuojant leidimų išdavimo procedūras, remiant leidimus išduodančių institucijų darbą, gerinant prieigą prie tinklo ir investuojant į energijos kaupimą, elektros energijos perdavimą ir paskirstymą bei tarpvalstybines elektros energetikos sistemos jungtis. Didinti socialinių ir įperkamų efektyviai energiją vartojančių būstų prieinamumą, be kita ko, vykdant renovaciją, spartinti pastatų elektrifikavimą ir elektromobilumo skverbimąsi.

Dėti daugiau politikos pastangų suteikti ir įgyti žaliajai pertvarkai reikalingus įgūdžius.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė